

Havenkwartier Rijswijk

Schetsontwerp haveninrichting 02.09.'25

Rijswijk

urban
-synergy

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Rijswijk

INPUT VANUIT DE GEMEENTE

Faye van der Kroft
Annemarie Hatzman
Henk Hartzema

Jelle Offringa
Rik Geval
Simone Hubers
Sander Meijers
Richard van Hillo

Projectleider Haven
Projectmanager Havenkwartier
stedenbouwkundig supervisor
Studio Hartzema
Sr. Stedenbouwkundig ontwerper
Integraal ontwerper openbare ruimte
Omgevingsmanager Havenkwartier
Accountmanager economische zaken
Projectmanager openbare ruimte

ONTWERPTEAM URBAN SYNERGY

Dirk Verhagen
Thijs Peterka
Paul Godfroy
Jessica Stoop
Merle Mecke

Partner en stedenbouwkundige
Landschapsontwerper
Landschapsontwerper
Stedenbouwkundige
Landschapsarchitect

INPUT VANUIT OVERIGE PARTIJEN

Hoogheemraadschap Delfland: > gesprek op 12.05 <
Marijke van Vianen
Sophie Warmelink
Tom van Dijk

Adviseur en werkgroep groene meters
Adviseur planvorming
Adviseur regulering

Overige belanghebbenden:

Het Havencollectief
Groep bewoners, ondernemers en omwonenden die zich samen
inzetten voor de toekomst van het Havenkwartier in Rijswijk

Sijthof-locatie
Michiel Juttman
projeontwikkelaar namens Staten Development

Harbourpark
Paul Lubbers
Maudy van Eyk

> gesprek op 07.05 <
Ridge Development
Ridge Development

Urban Parks
Arjan Hinkenkemper

> gesprek op 06.05 <
NU Projectontwikkeling

De Havenmeester
Ronnie Maat

> gesprek op 06.05 <
Adriaan van Erk Groep

De Waterman
Mirjam Nielsen
Han van Seumeren

> gesprek op 12.05 <
BPD
BPD

Overige partijen:

Wissing
Piet Kalsbeek

> gesprek op 12.06 <
Directeur, stedenbouwkundige en ontwerper openbare ruimte

Eco-infra-solutions
Sjoerd van Endel

> gesprek op 20.05 <
Directeur Eco-infra-solutions
(o.a. ontwerp en aanleg drijvende groene eilanden)

Inhoudsopgave

Inleiding en opgave	4
Hoofd uitgangspunten en pijlers voor het ontwerp	6
Bouwstenen voor het schetsontwerp	13
Schetsontwerp korte haven	16
Schetsontwerp lange haven	19
Schetsontwerp brug	25

Leeswijzer

Het schetsontwerp wordt toegelicht in een aantal stappen. Op basis van alle gesprekken met belangrijke stakeholders en het maken van schetsen op ons ontwerp bureau zijn een aantal hoofd uitgangspunten en pijlers voor het ontwerp geformuleerd (pagina 6). Het ontwerp is verder opgebouwd uit een vijftal bouwstenen (pagina 13), en daaruit volgt het schetsontwerp voor de Korte Haven (pagina 16), de Lange Haven (pagina 16) en de brug (pagina 25).

Inleiding en opgave

De identiteit van het huidige Havenkwartier is een bedrijventerrein met veel leegstand en een versteende omgeving. In het Havenkwartier bieden de haven en de Vliet grote kansen om aangenaam te werken, wonen en te verblijven. Het bedrijventerrein aan de haven van Rijs-wijk verandert de komende jaren in een levendige, groene stadswijk waar bedrijvigheid, wonen en recreëren bij elkaar horen.

De bedrijven blijven en er worden woningen toegevoegd. Dit gebeurt door het transformeren of sloop-nieuwbouw van leegstaande kantoor- en industriële panden naar woningen. Daarnaast komen er recreatiemogelijkheden, bijvoorbeeld in en rond de haven. Verder komen er groen ingerichte openbare ruimtes tussen de vernieuwde gebouwen.

Het Havenkwartier wordt een bijzondere plek in en voor Rijswijk, een plek met sterke kwaliteit aan het water. Een belangrijke basis voor de toekomst van dit gebied is het eerder doorlopen participatieproces waarin met diverse stakeholders is toegewerkt naar een breedgedragen zoneringskaart. Deze is te zien op pagina 5.

Huidige stand van zaken

Van Fase 1 zijn de meeste plannen planologisch al gereed. De betrokken partijen, waaronder ontwikkelende partijen maken plannen voor gebouwen waar werken en wonen samen komen. Bureau Wissing heeft een ontwerp gemaakt voor de herinrichting en opwaardering van de openbare ruimte in het Havenkwartier. Verder stelt de gemeente een addendum op voor het Ontwikkelkader voor fase 2. Dit vormt de basis voor de toekomst waarin een transformatie kan plaatsvinden van werken naar werken gecombineerd met wonen.

De opgave voor het water

Het Hoogheemraadschap Delfland wil samen met de gemeente het Havenkwartier aantrekkelijker en groener inrichten. Dat willen ze doen met drijvend groen op het water. Hoogheemraadschap van Delfland heeft hier al goede ervaringen mee opgedaan in andere gebieden, met als belangrijk doel om de waterkwaliteit te verbeteren. Ze zien veel kansen voor het Havenkwartier. Drijvend groen maakt het gebied mooier en groener, draagt bij aan een betere waterkwaliteit en het vergroten van de biodiversiteit.

De gemeente en andere partijen willen het water ook beter beleefbaar maken. Niet alleen vanaf de kant, maar ook op het water zelf. Daarom wordt gedacht aan een sloepenhaven bij de korte haven en een kleinere haven voor de verhuur van sloepen in de lange haven.

Het Havenkwartier wordt een gemengd werk- en woongebied. Daarom wil de gemeente zorgen voor meer plekken waar mensen kunnen verblijven bij het water. Voor jong en oud. Mensen kunnen dan een rondje lopen, iets drinken of gewoon genieten van het uitzicht over het water.

Een nieuwe brug verbindt de gebieden van fase 1 en fase 2 met elkaar. Zo wordt het makkelijker om rond te lopen en wordt het water nog beter beleefbaar.

De vraag aan Urban Synergy is om een schetsontwerp te maken voor de haveninrichting van het Havenkwartier. Dit ontwerp moet passen bij de wensen en ambities van de betrokken partijen. Ook dient rekening gehouden te worden met ideeën van Hoogheemraadschap Delfland en de gemeente Rijswijk. Het doel is om samen met hen, en overige partijen, te komen tot een breedgedragen ontwerp.

Zoneringskaart als vertrekpunt

Urban Synergy is aan de slag gegaan met ideeën voor het ontwerp van de haven. Daarbij was de zoneringskaart het startpunt.

Verschillende mensen en organisaties hebben meegedacht. Denk aan: de gemeente Rijswijk, het Hoogheemraadschap van Delfland, ontwikkelaars, ondernemers, omwonenden en andere belangstellenden. Zij gaven hun mening over de eerste schetsen.

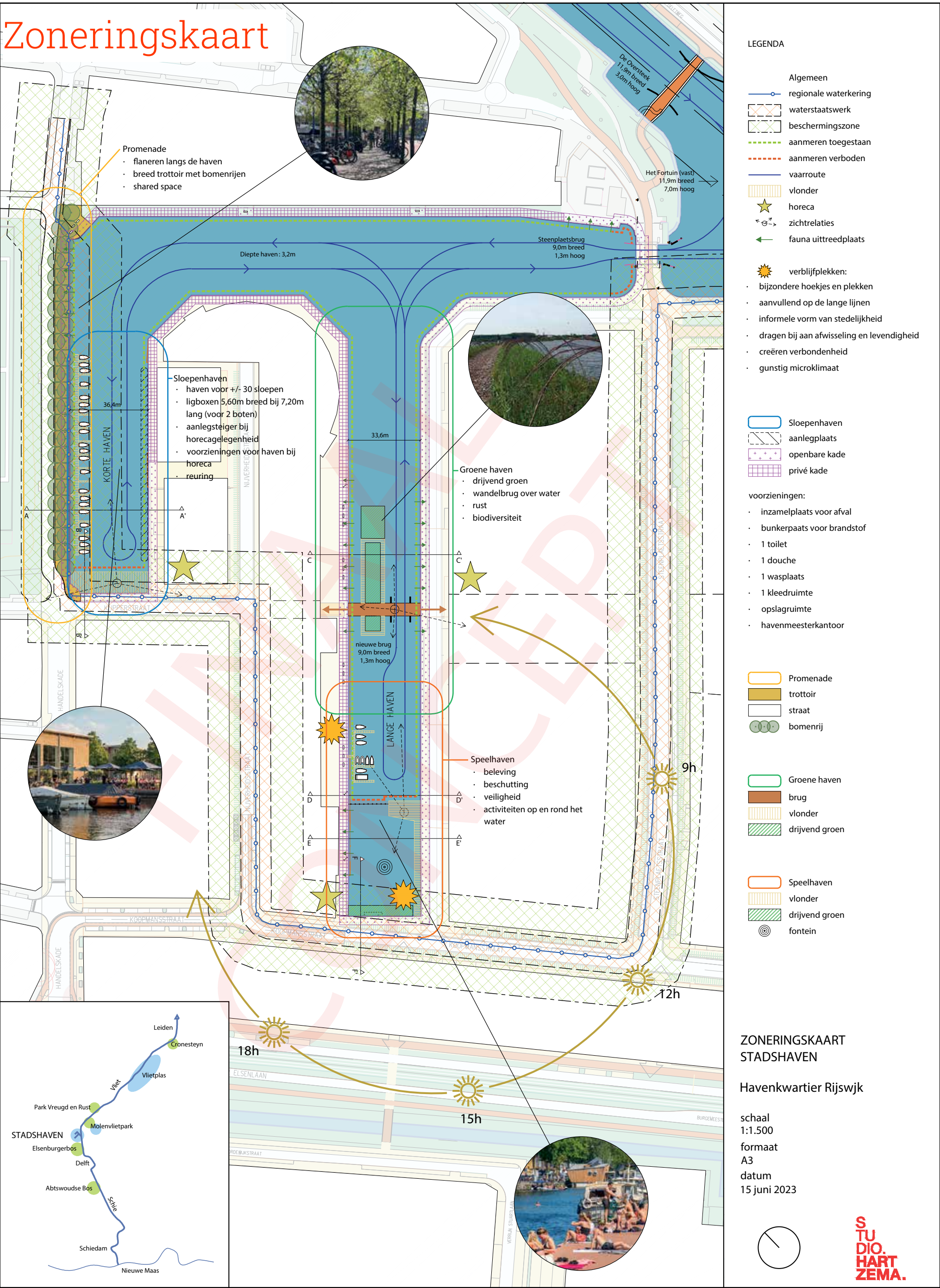
Op basis van al deze reacties heeft Urban Synergy een aantal belangrijke uitgangspunten gekozen. Die worden op de volgende pagina's uitgelegd.

Op 30 juni is een schetsontwerp voor de havens gepresenteerd. Dat ontwerp is gemaakt op basis van de belangrijkste keuzes en wensen die in de periode april tot en met juni 2025 zijn opgehaald.

Bijeenkomst 30 juni 2025

Zoneringskaart

Zoneringskaart en eerste ideeën voor brug en drijvend groen, bron studio Hartzema

Aantrekkelijke inrichting met drijvende en groene eilanden

De stenige kade transformeert in een groen ingerichte kade door het plaatsen van meer bomen op de kade. Daarnaast wordt de aanblik van het Havenkwartier fraaier door het plaatsen van diverse drijvende eilanden voor de kade. Door het toepassen van groenblijvende en bloemrijke beplanting op deze eilanden is er een jaarrond een mooie aanblik.

- Drijvende eilanden en groen ingerichte kades.
- Het vergroenen zorgt ook voor een aantrekkelijke aanblik en opwaardering belevingswaarde.

Techniek, beheer en onderhoud:

- Kantplank (10 cm boven water) tbv tegengaan golfslag van bootjes
- Een keer per jaar beheer en onderhoud (ook afhankelijk van beheerniveau gemeente).

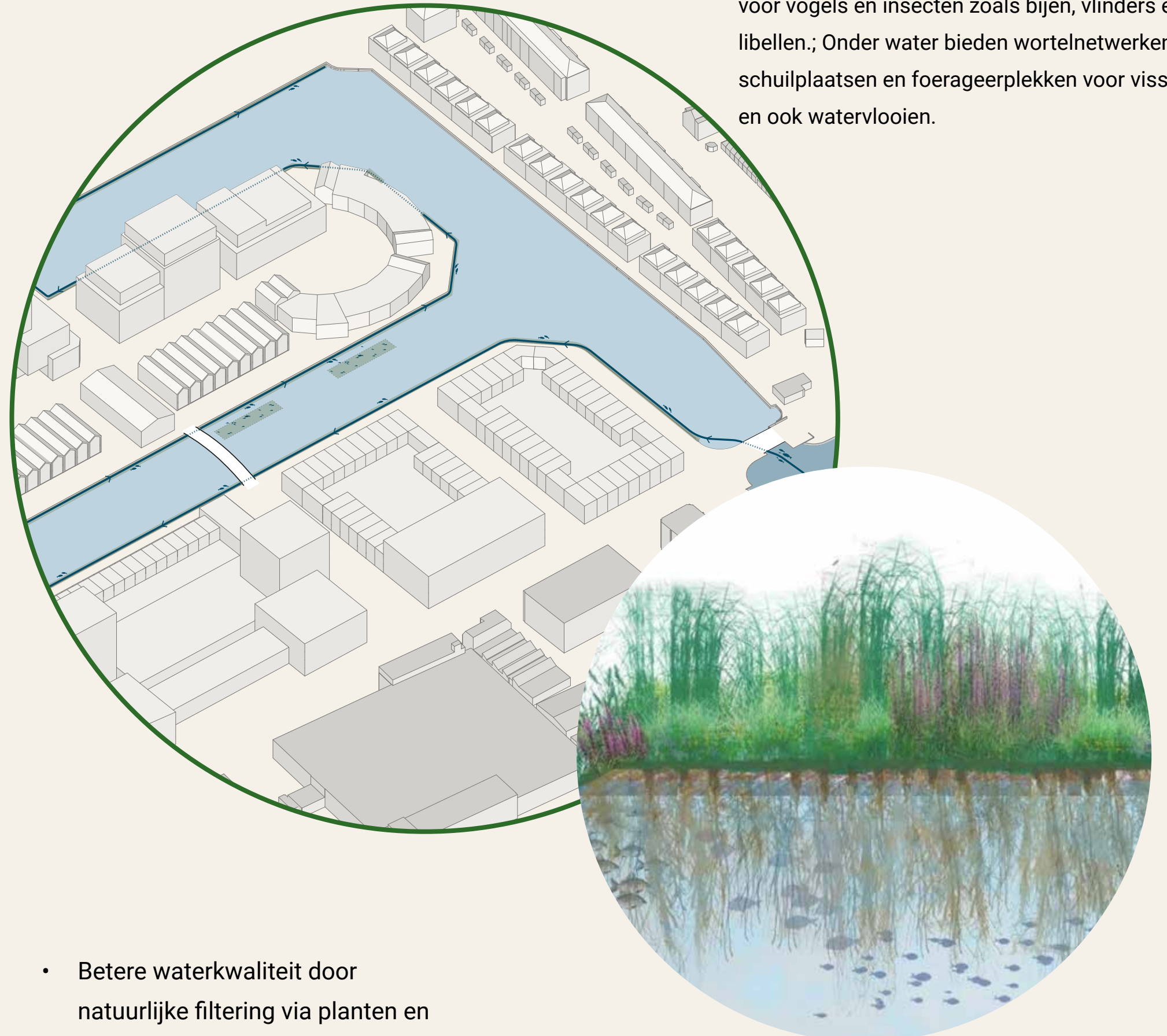
Wat belangrijk is in het ontwerp

Het ontwerp is opgebouwd uit een aantal belangrijke keuzes. Deze zorgen ervoor dat het Havenkwartier in de toekomst groener en aantrekkelijker wordt. Ook maken ze het gebied beter bestand tegen hevige regen of droogte, en helpen ze de kwaliteit van het water te verbeteren.

Daarnaast is er aandacht voor een fijne plek om te wandelen, langs de kade te zitten of elkaar te ontmoeten. In het ontwerp is ook rekening gehouden met de wensen van bewoners en ondernemers die er nu al zijn.

Op deze en de volgende pagina's lees je meer over deze uitgangspunten.

Verbeteren van de ecologie, biodiversiteit en ook de waterkwaliteit

De wortels van moeras- en oeverplanten van de drijvende eilanden hangen in het water en voorkomen algengroei en verbetert de waterkwaliteit. Boven water fungeren de eilandplanten als rust-, broed- en foerageerplek voor vogels en insecten zoals bijen, vlinders en libellen.; Onder water bieden wortelnetwerken schuilplaatsen en foerageerplekken voor vissen, en ook watervlooien.

- Betere waterkwaliteit door natuurlijke filtering via planten en biofilm-verwerking van nutriënten.
- Diversere flora en fauna zowel onder als boven water: schuil- en voederplekken voor vissen, insecten, vogels en biologische ketens tot grotere organismen.

Techniek

Drijvende eilanden zitten niet vast aan de kade, maar worden verankerd in de bodem.

Klimaatadaptieve inrichting

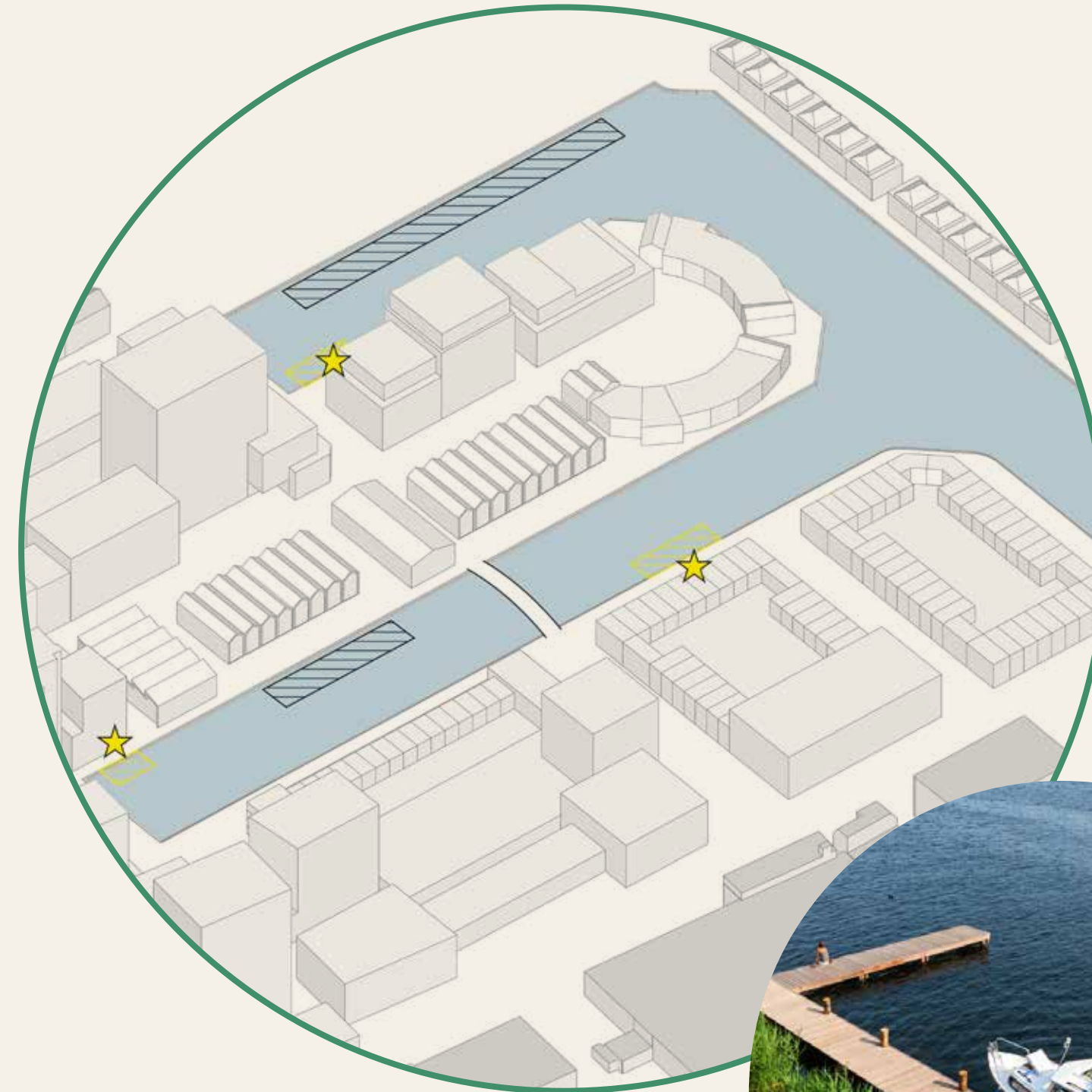
Water zorgt voor verkoeling. Daarnaast zorgen nieuwe bomen langs verschillende kades voor schaduw op plekken waar bewoners en bezoekers een wandeling maken of verblijven.

- Groen ingerichte kades met bomen zorgen voor schaduwwerking en verkoeling.
- Bestaande en ook nieuwe bomen krijgen voldoende ondergrondse groeiruimte voor de wortels. Hierdoor zijn ze bestendiger en kunnen ze beter groeien.

Verlevendigen gebied

De nieuwe sloepenhavens zorgen voor meer levendigheid in zowel de korte als de lange haven.

- Langs twee kades een sloepenhaven.
- Botenverhuur is mogelijk in sloepenhaven.
- Horeca met terrasvlonder.
- Deel van de lange haven is ingericht als speelhaven en nodigt kinderen uit tot spelen met diverse onderdelen op de kade en op het water.
- Water mag niet uitnodigen tot zwemmen.

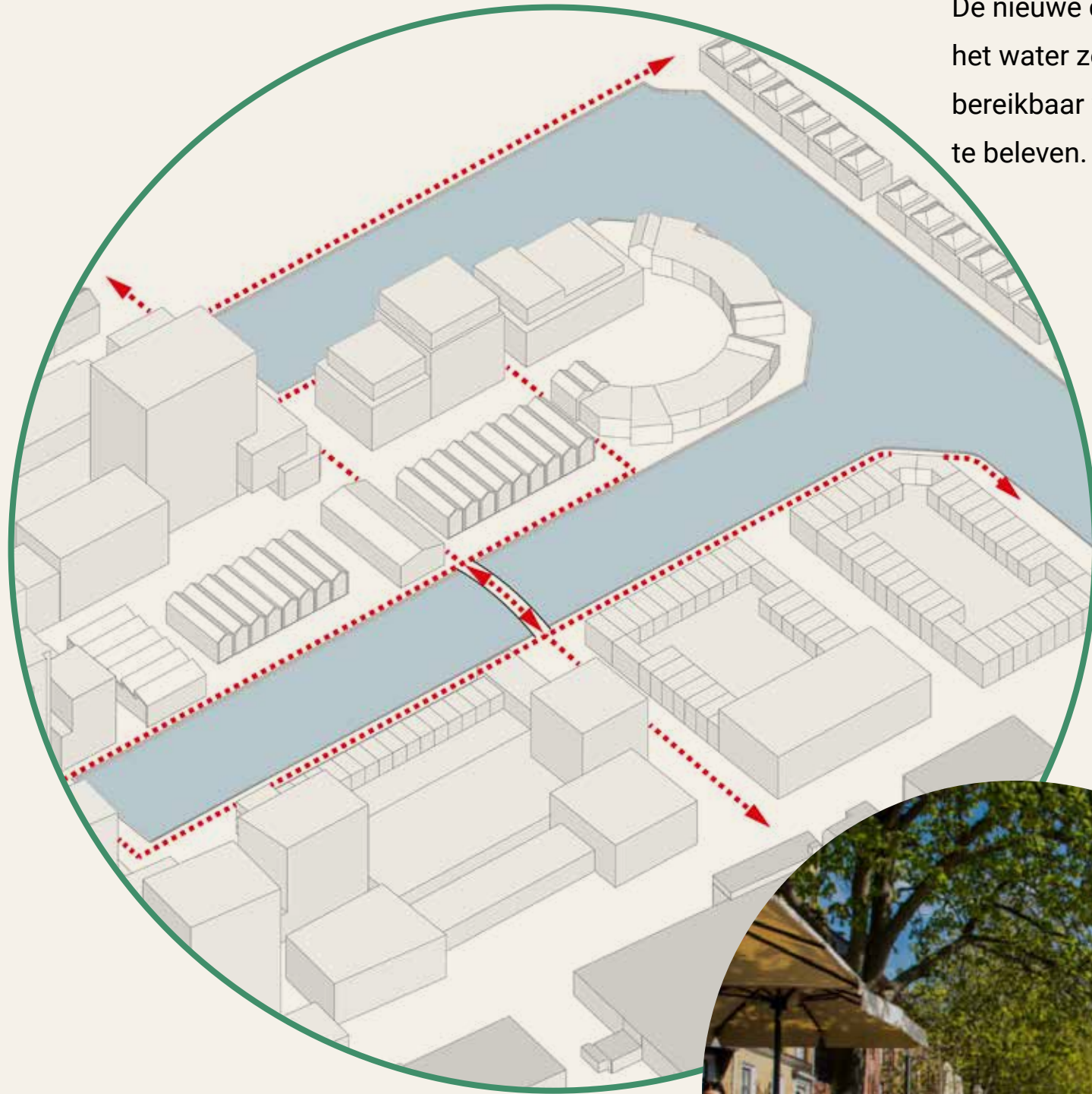
Afsluitbaarheid en inpassing hekwerk

- De sloepenhaven bij de Handelskade is afsluitbaar en dus niet toegankelijk voor onbevoegden.
- Het hekwerk voor het afsluiten van de sloepenhaven wordt zo fraai mogelijk ingepast in de omgeving.

Ommetjes langs en over het water

Kleine wandelroutes zorgen voor meer leven in het gebied. Ze maken het ook veiliger en geven mensen de kans om elkaar spontaan te ontmoeten.

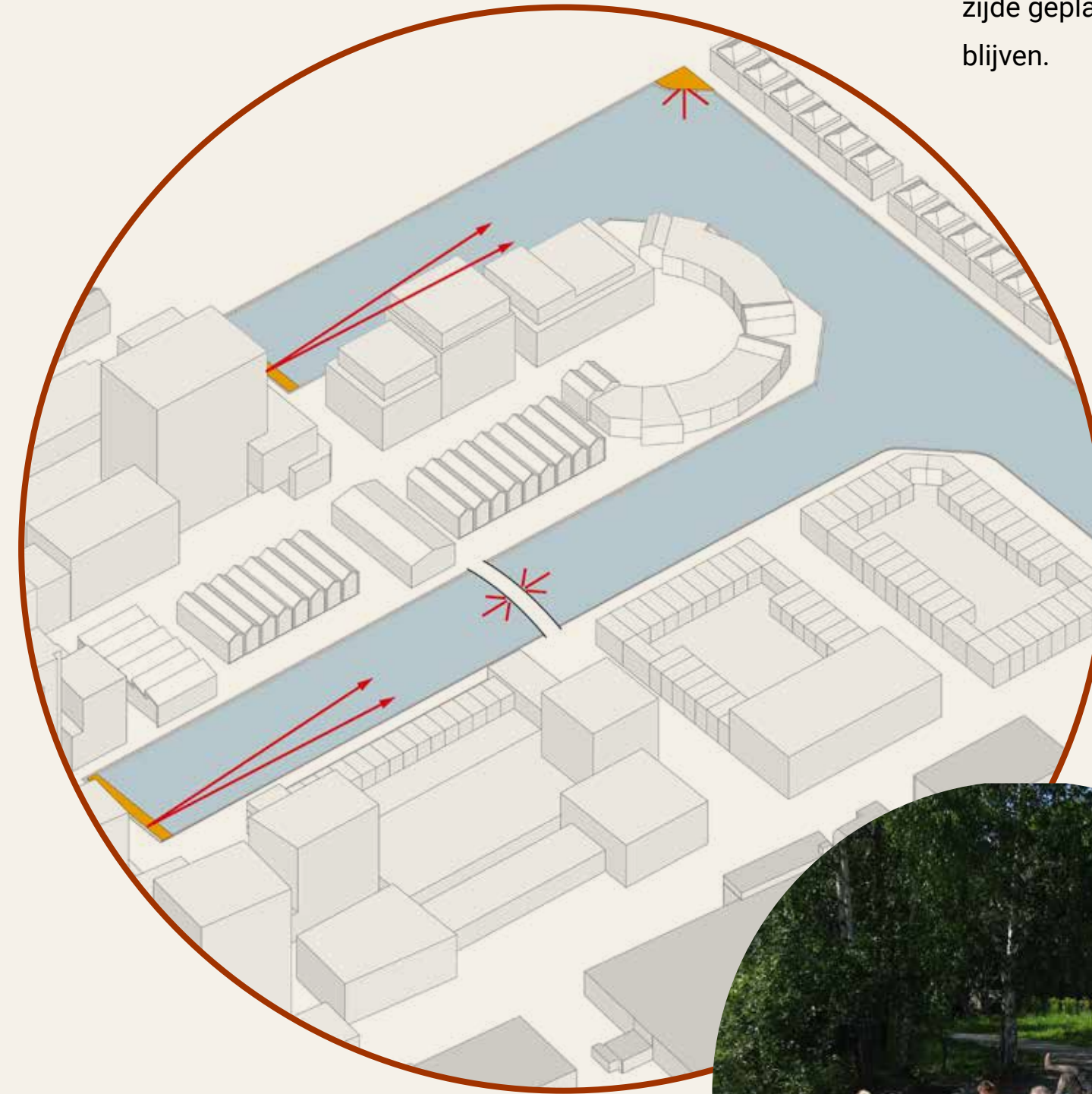
De nieuwe doorgang bij fase 2 en de brug over het water zorgen ervoor dat het gebied beter bereikbaar wordt. Ook wordt het water zo beter te beleven.

- Brug als strategische verbinding.
- Wandelpaden langs de kades.
- De nieuwe brug is rolstoeltoegankelijk (minimale doorvaarthoogte 1,2 meter).

Aantrekkelijk verblijven

Een van de grootste kwaliteiten in het gebied is het water en het zicht op het water. Vanaf de kopse kanten zijn de grootste en daarmee leukste 'vergezichten'. Drijvende eilanden en de sloepenhavens zijn zoveel mogelijk aan een zijde geplaatst, zodat vergezichten gewaarborgd blijven.

- Kopse kanten lange en korte haven zijn strategische verblijfsplekken aan het water.
- Lange zichtlijnen over het water zoveel mogelijk vrijhouden voor een optimale waterbeleving.
- Verblijfsplek in vorm van zittrappen naar het water.

Rekening houden met overige gebruikers

In de verdere uitwerking wordt afstemming gezocht met bestaande gebruikers van het gebied. Dit zijn o.a. de vissers, anderszijds dient zoveel mogelijk rekening gehouden te worden met het voorkomen van geluidsoverlast voor bestaande en nieuwe bewoners.

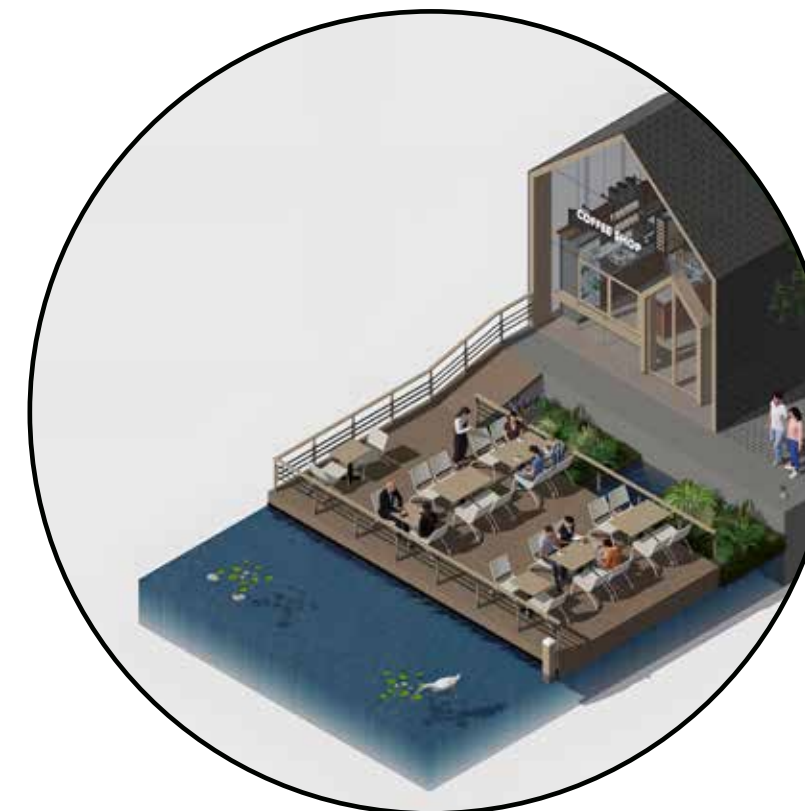
- Aantrekkelijker gebied door groene uitstraling oevers, nieuwe ommetjes mogelijk en meer levendigheid in het gebied door fraai ingerichte verblijfsplekken.
- Plekken langs de kade voor vissers.
- Extra aanmeerplek korte haven.

5 bouwstenen voor het ontwerp

Het ontwerp is verder opgebouwd uit een set van vijf verschillende bouwstenen. Deze variëren van bouwstenen die zorgen voor een groene aanblik (drijvende eilanden), tot bouwstenen die uitnodigen tot spelen, verblijven of ontmoeten. Op de volgende pagina is te zien hoe hierdoor het Havenkwartier een fraaiere inrichting krijgt voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Drijvende eilanden langs groot deel kades en nabij nieuwe brug

Drijvende terrasvlonders

Speelhaven lange haven met speelelementen die vanaf de kade zijn te bedienen

Trappen in combinatie met bankjes op kopse kant van de haven

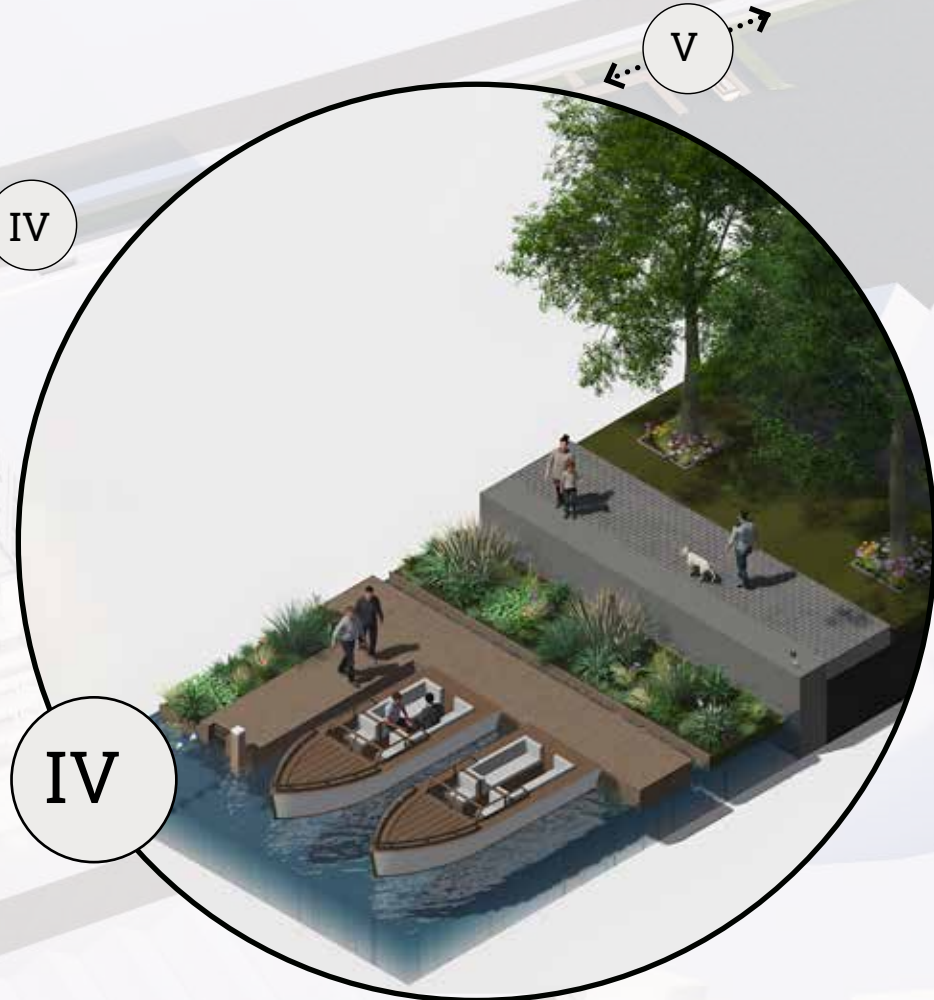

(Aflsuitbare) sloepenhaven

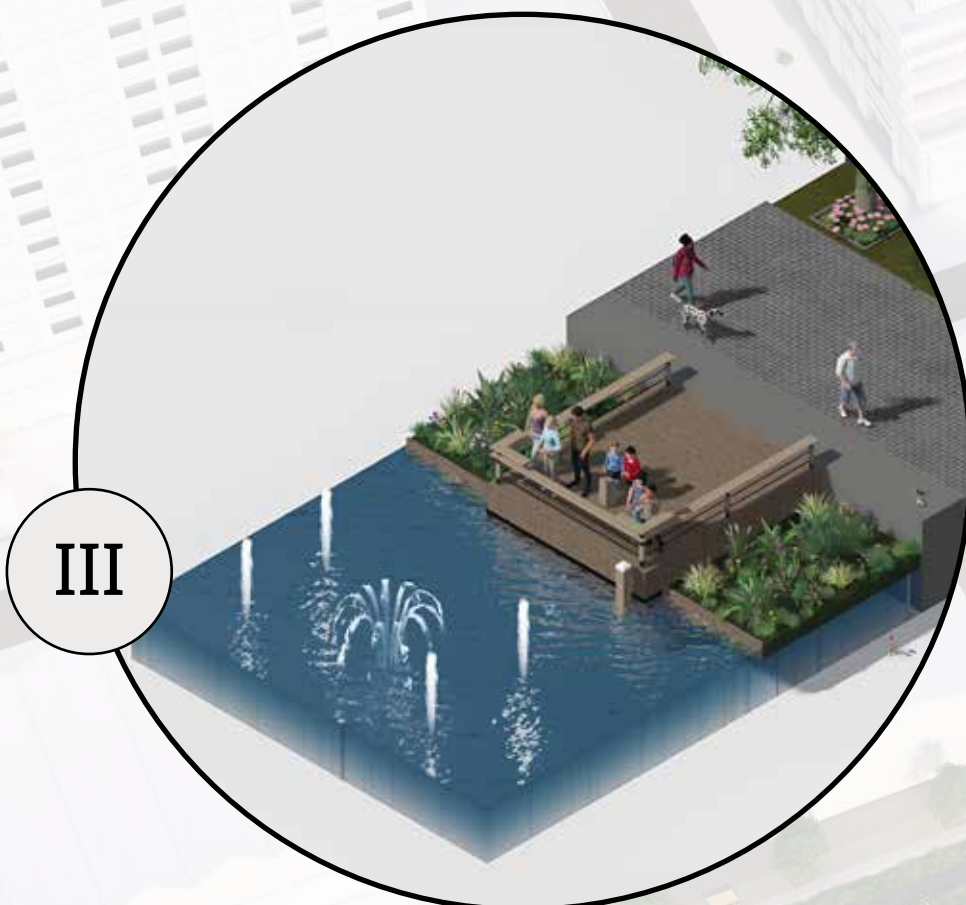
5 bouwstenen als basis voor het schetsontwerp

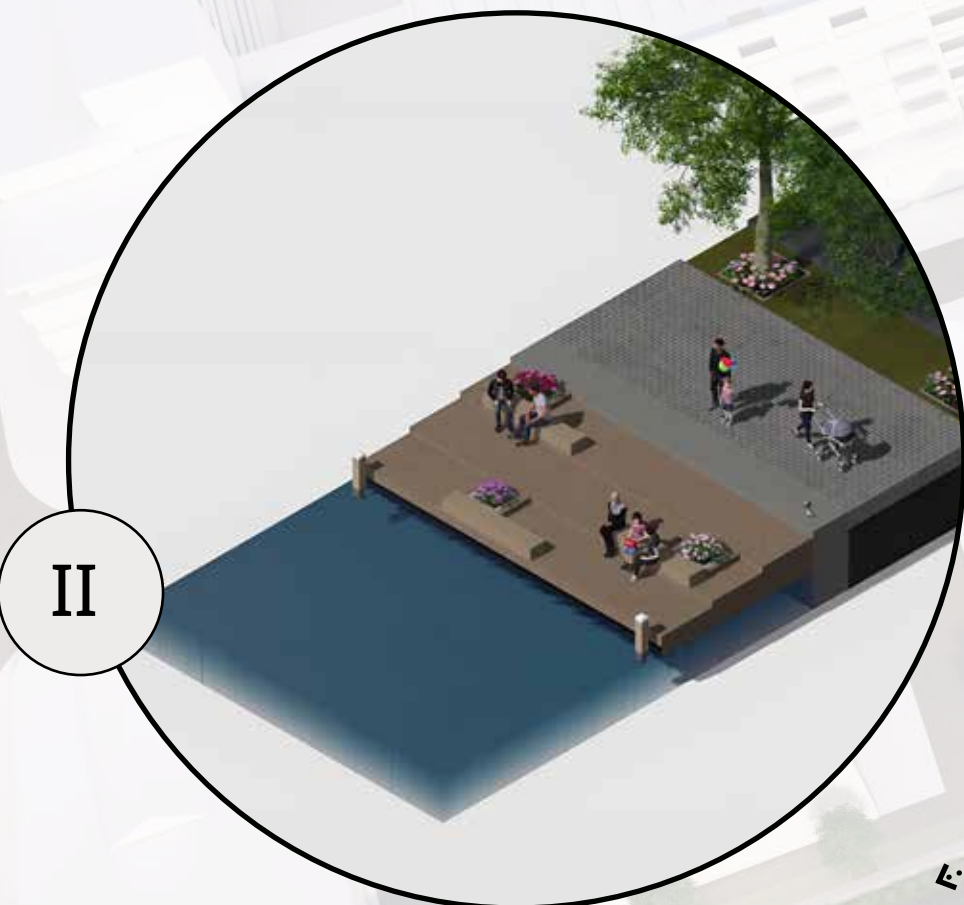
Drijvende terrasvlonders

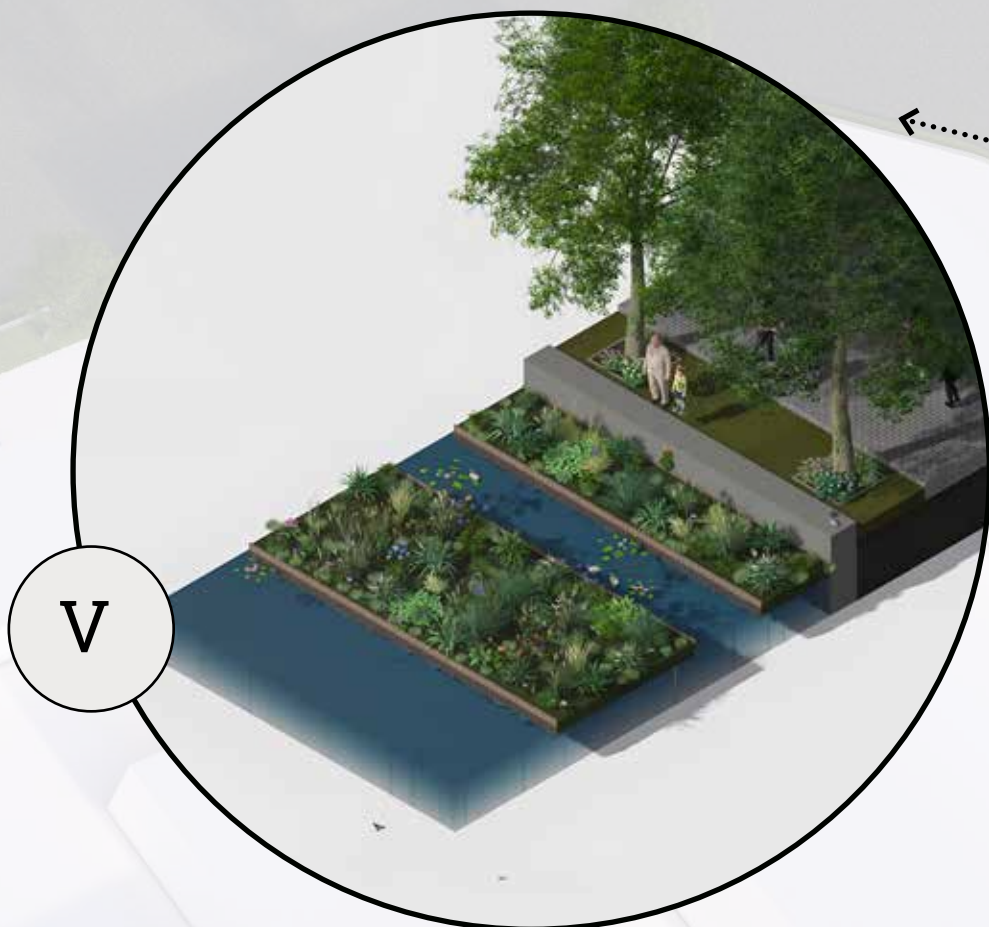
(Aflsuitbare) sloepenhaven

Speelhaven lange haven met speelelementen die vanaf de kade zijn te bedienen

Trappen in combinatie met bankjes op kopse kant van de haven

Drijvende eilanden langs groot deel kades en nabij nieuwe brug

Schetsontwerp korte haven

De korte haven en de lange haven veranderen in de groenste havens van Zuid-Holland. Dit komt door ruim 3.000 vierkante meter aan drijvende eilanden langs de kade.

Daardoor zien de kades er het hele jaar door mooi en uitnodigend uit. Ook helpt het mee aan de doelen van het Hoogheemraadschap en de gemeente om meer biodiversiteit in het gebied te krijgen.

In de korte haven komt een sloepenhaven, een mogelijkheid tot een drijvend terras voor de horeca en aan de kopse kant van de korte haven komen vlondertrappen met zitbanken.

De kopse kanten van zowel de korte als lange haven worden fijne plekken waar bewoners, ondernemers en bezoekers elkaar kunnen ontmoeten of even kunnen blijven zitten.

Het drijvend terras is seizoensgebonden en zal door de horecaondernemer buiten het seizoen worden verwijderd.

1 sloepenhaven aan de Handelskade

4 drijvend terras voor zitplekken horeca

3 drijvend groen langs de kade

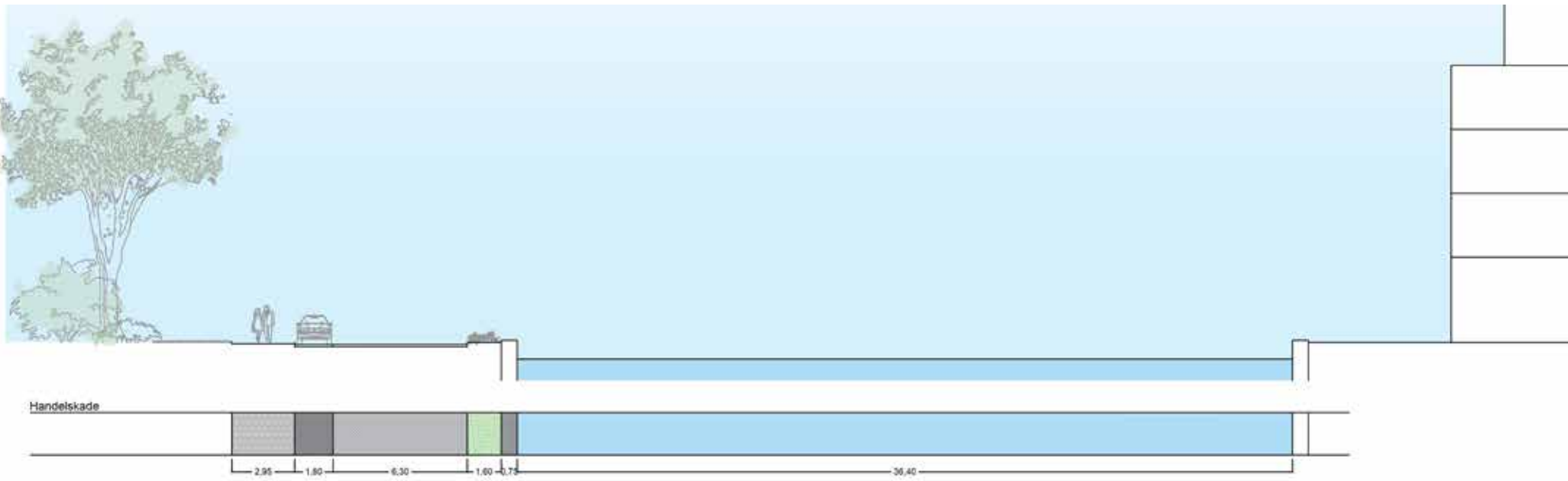

2 zittreden aan de kopse kant

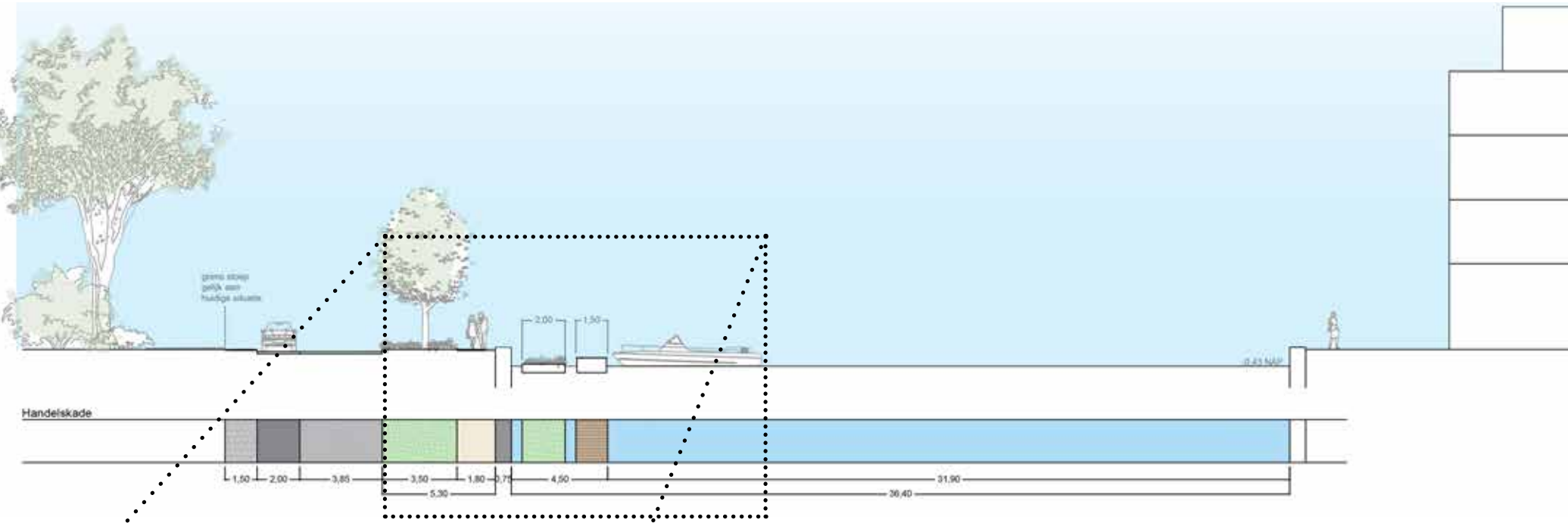

- 1 sloepenhaven aan de handelskade
- 2 zittreden en bankjes op de kopse kant
- 3 drijvend groen langs de kade
- 4 drijvend terras voor zitplekken horeca

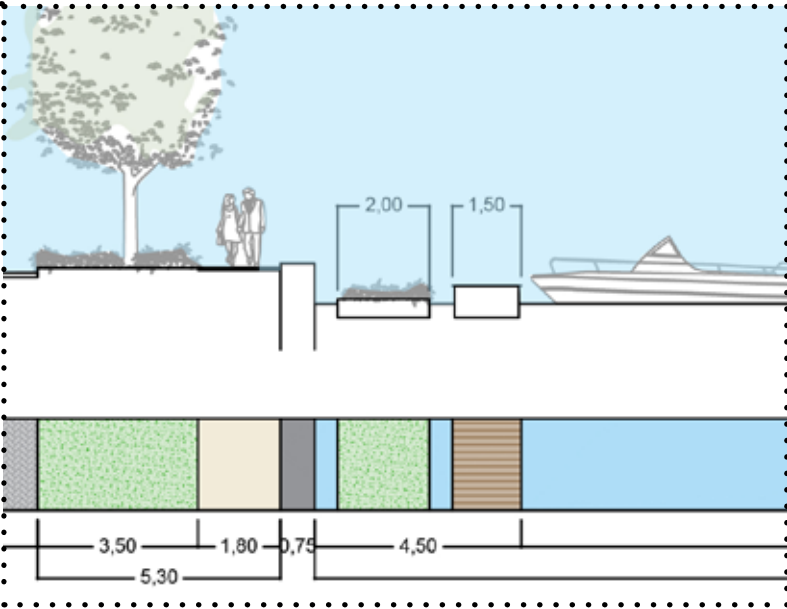
Bestaande inrichting versus nieuwe inrichting

Bestaande situatie: stenige inrichting, water beperkt beleefbaar voor wandelaars, fietsers en automobilisten.

Nieuwe situatie: groene kade met wandelpad en sloepenhaven

Nieuwe sloepenhaven bij de korte haven

Ontwerp lange haven

Ontwerp lange haven; ecologie en plek om te verblijven

De lange haven verandert, net als de korte haven, in een haven met groene kades. Langs de kade komen drijvende eilanden en een paar eilanden liggen los in het water. Je kunt deze zien en beleven vanuit verschillende richtingen. Bijvoorbeeld vanaf de kopse kant van de haven, het drijvend terras, de speelhaven of vanaf de nieuwe wandelbrug.

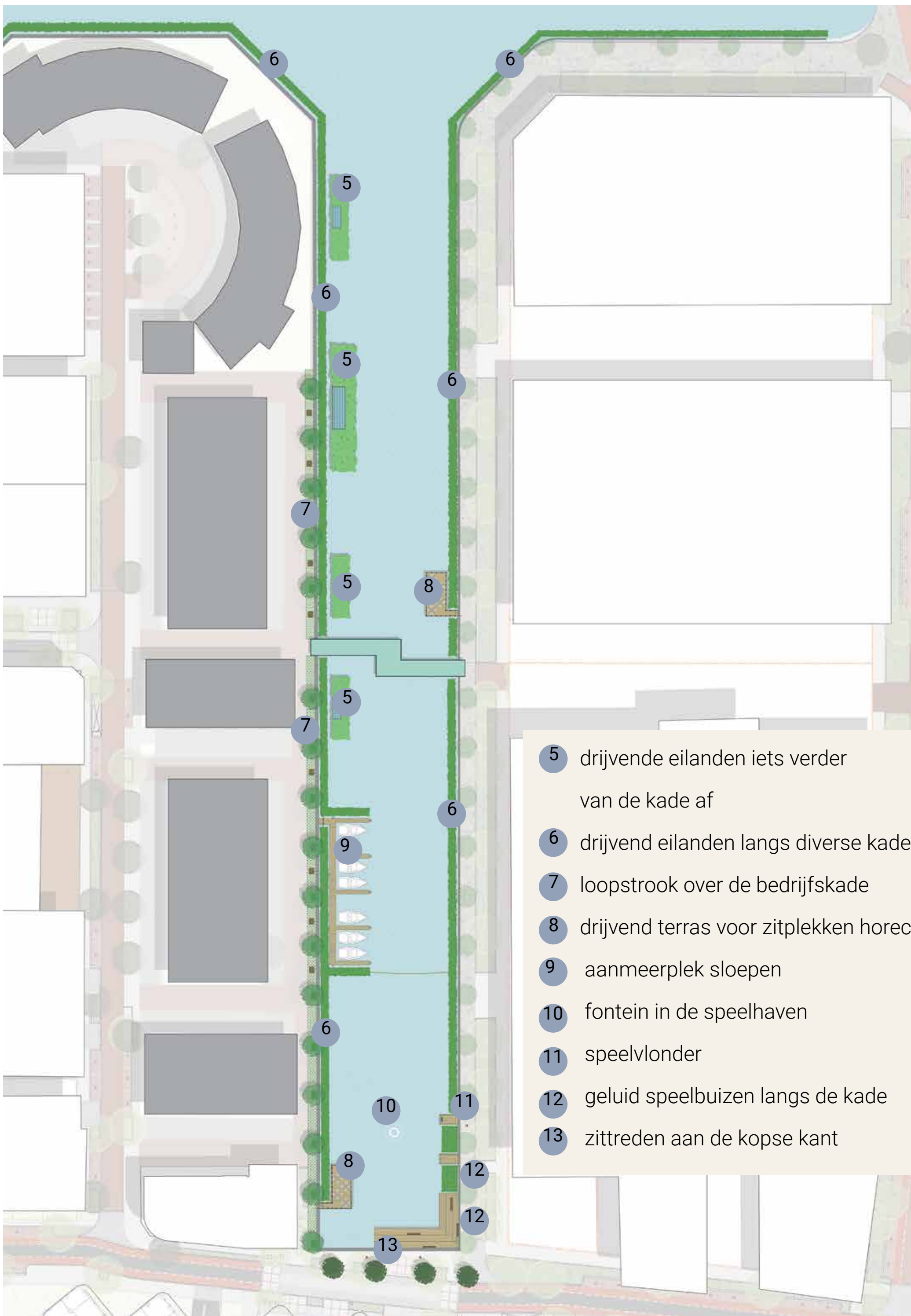
Aan de kopse kant van de lange haven komen vlondertrappen met zitbanken. Deze gaan de hoek om, richting een mogelijk pleintje in fase 2 (aan de oostkant van de lange haven). De trappen sluiten aan op de drijvende eilanden en de speelvlonder, zodat alles goed bij elkaar past.

De drijvende eilanden liggen aan weerszijden van de nieuwe wandelbrug. Bezoekers die de wandelbrug oversteken hebben zo een fraai uitzicht op de drijvende eilanden.

De nieuwe eilanden liggen geclusterd aan de westzijde van de lange haven, waardoor er een eenduidig beeld ontstaat en sloepjes vanuit de lange haven eenvoudiger kunnen passeren.

De westelijke kade wordt groener en aantrekkelijker ingericht. Daarbij is rekening gehouden met de bedrijven die hier zitten. De wens is om in de strook langs de kade een aantal nieuwe bomen te planten en bestaande bomen van een betere groeiplaats voor de wortels te voorzien. Tussen de bestaande bomen langs het water staan in de huidige situatie al een aantal picknickbanken, zodat werknemers hier in de lunchpauze fijn kunnen zitten. Ook komt er aan deze kade een kleine haven voor de verhuur van sloepen.

Ontwerp lange haven; speelhaven en zicht over het water

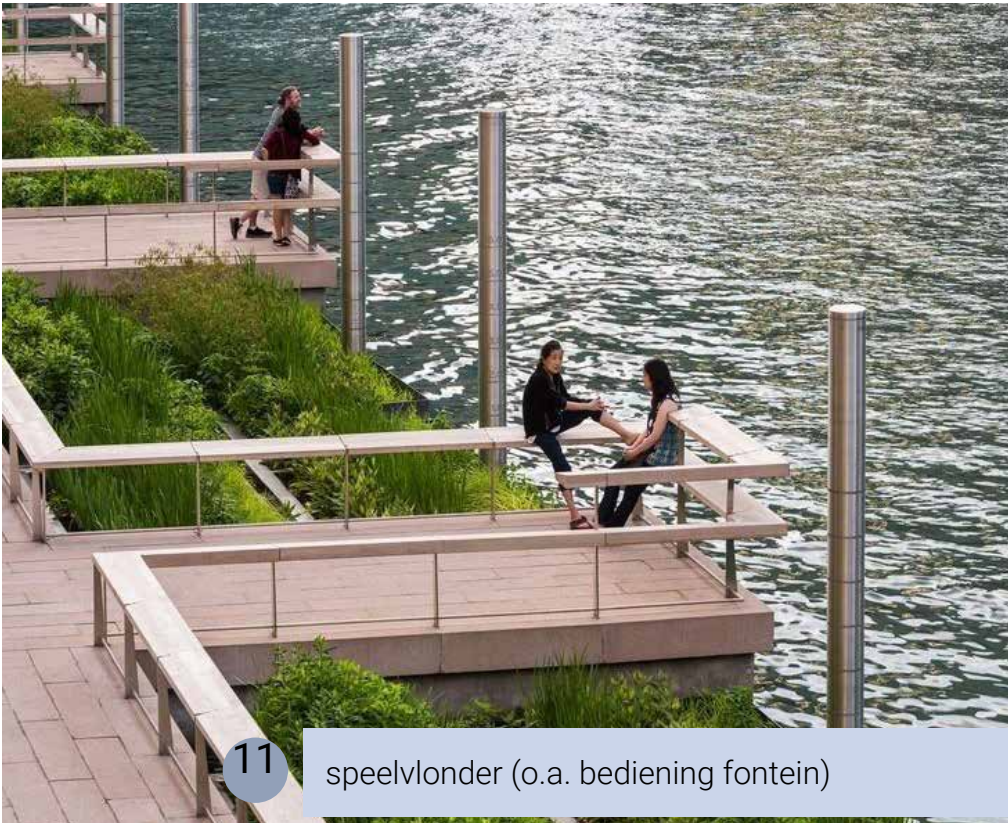
De zuidkant van de lange haven is een plek waar jong en oud kunnen genieten van het water. Dat kan vanaf het drijvende terras, de vlondertrappen met zitbanken op de kopse kant en de speelhaven.

De zuidkant van de lange haven is met name leuk voor kinderen vanwege deze speelhaven. Langs de kade staan spreekhoorns waar je doorheen kunt praten. Op de speelsteiger kunnen kinderen een fontein aanzetten en zelf meegebrachte op afstand bestuurbare bootjes in het water laten varen.

Op de speelsteiger staat een bord of QR-code met informatie over de natuur op en in het water, zoals de drijvende eilanden.

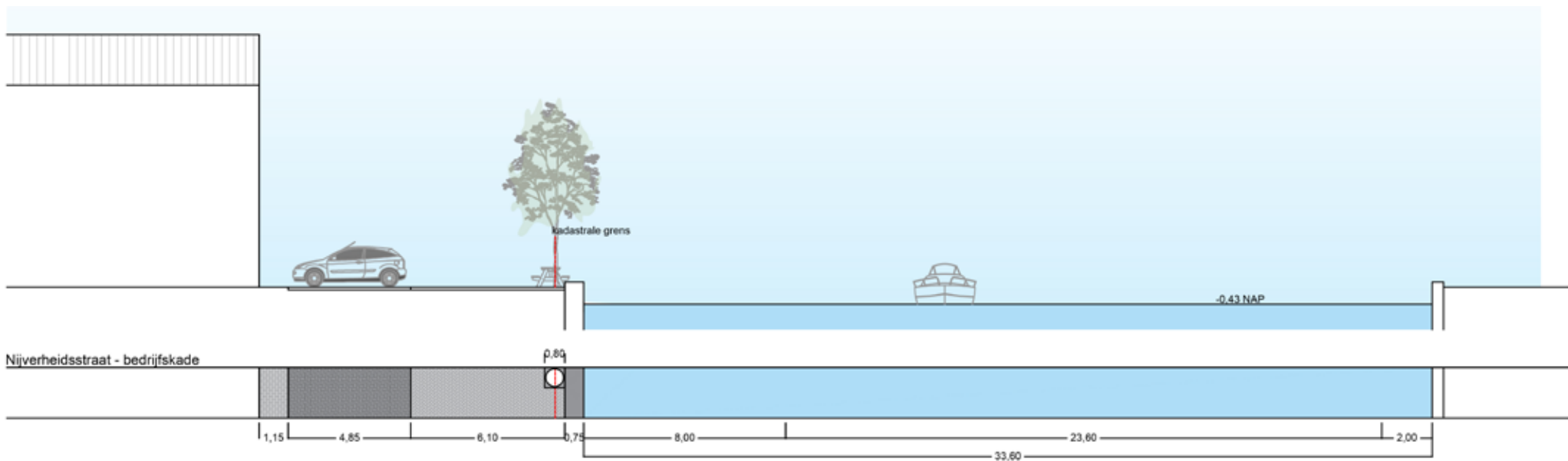
10 Fontein in de speelhaven

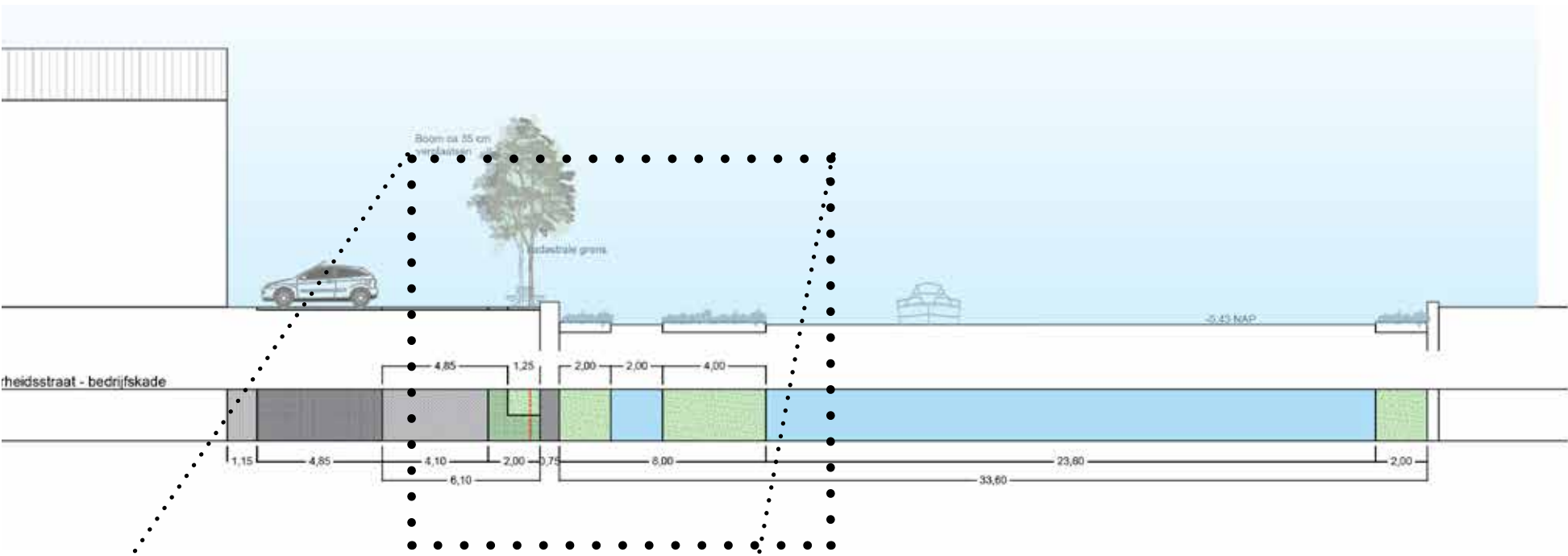
11 speelvlonder (o.a. bediening fontein)

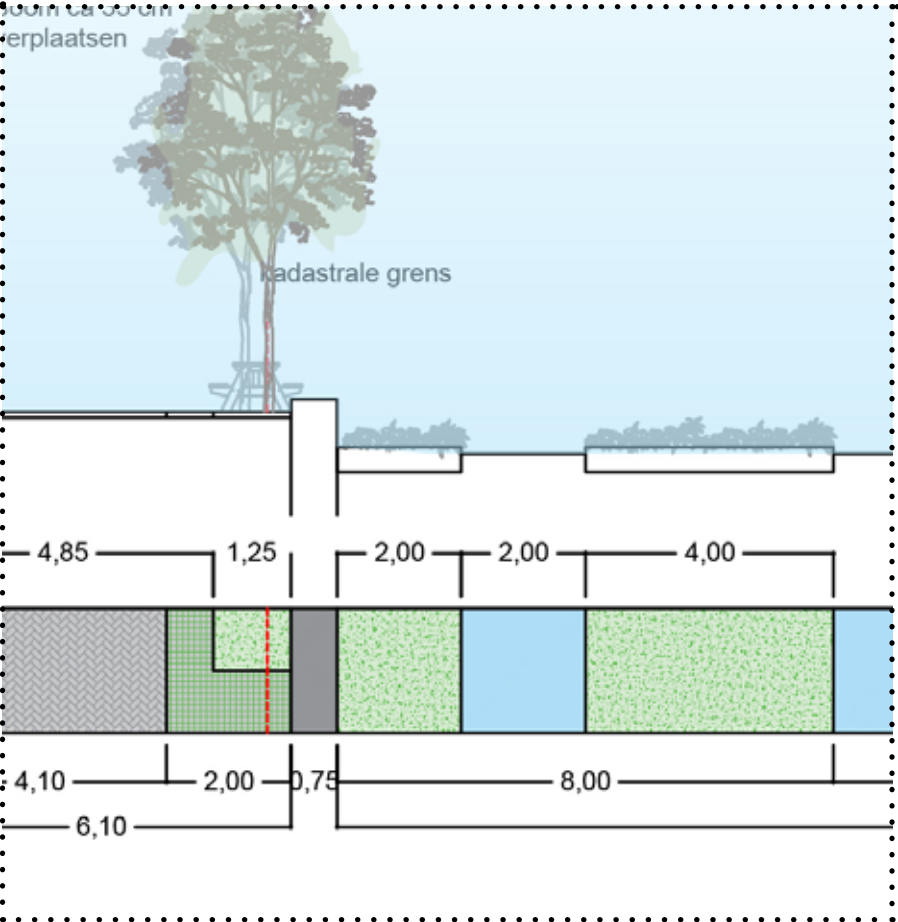
12 aantal geluid speelbuizen op de kade

De kade aan de westkant van de lange haven is nu nog kaal en weinig groen

Toekomstbeeld van de westelijke kade met drijvende eilanden en een levendige sloepenhaven.

Schetsontwerp nieuwe wandelbrug

De nieuwe wandelbrug is een belangrijke toevoeging aan het Havenkwartier. De brug zorgt voor een goede verbinding tussen verschillende delen van het gebied. Zo wordt het Havenkwartier beter bereikbaar voor wandelaars. Ook ontstaan er nieuwe rondjes over het water en langs de kades. De brug krijgt een stoere, industriële uitstraling. De metalen delen doen denken aan de bedrijven die hier vroeger stonden.

De brug komt op twee verschillende plekken aan land en heeft een (bajonet) knik. Hierdoor sluit de brug goed aan op beide kades. Tijdens het lopen maakt de bezoeker daarom even een korte bocht waardoor de wandelaar een mooi uitzicht over het water van de lange haven krijgt.

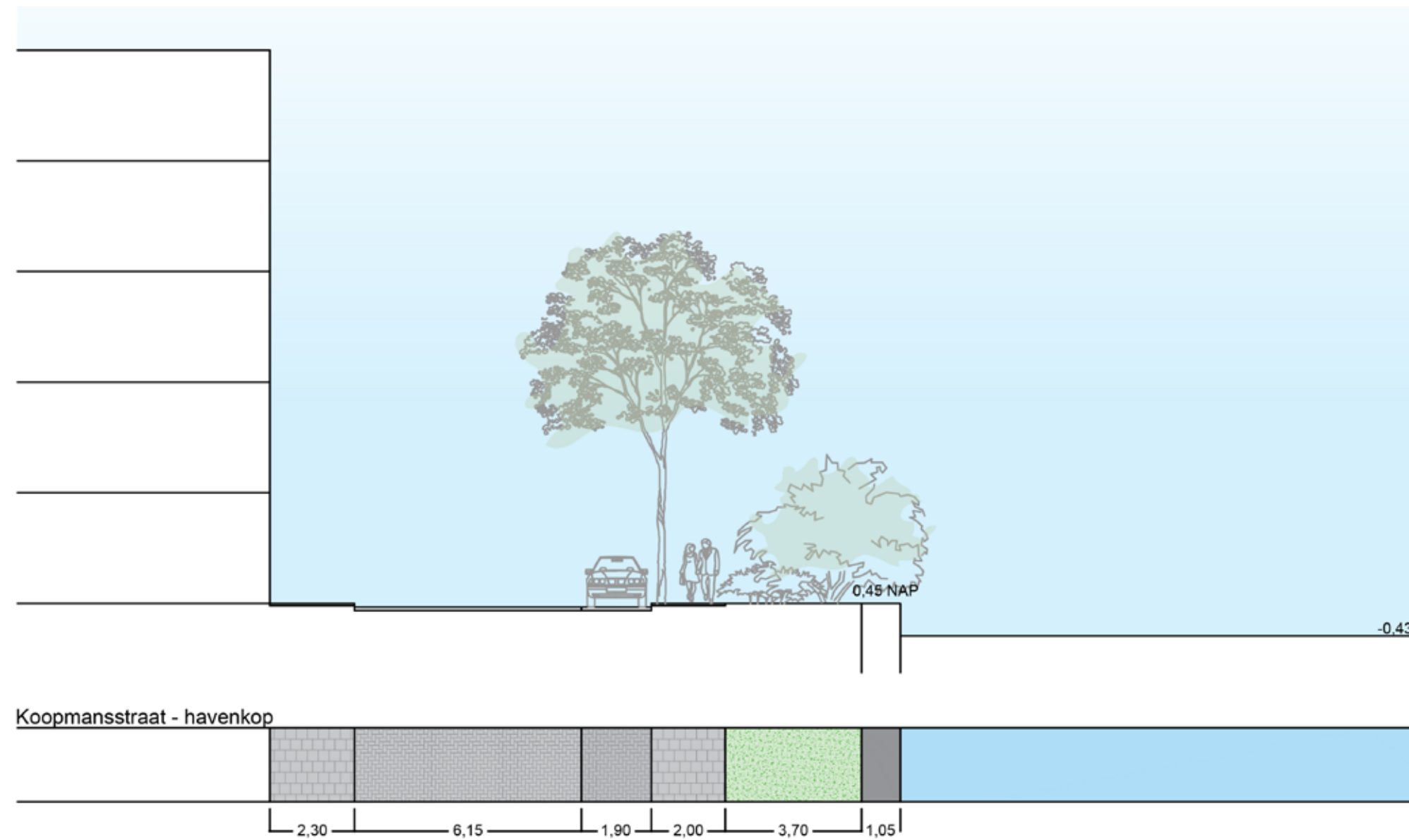
Er is ook rekening gehouden met boten die onder de brug door varen. De brug hoeft niet open, want hij is hoog genoeg voor een baggerboot en sloepjes. Aan beide kanten van de brug komen flauwe hellingen.

Vervolg

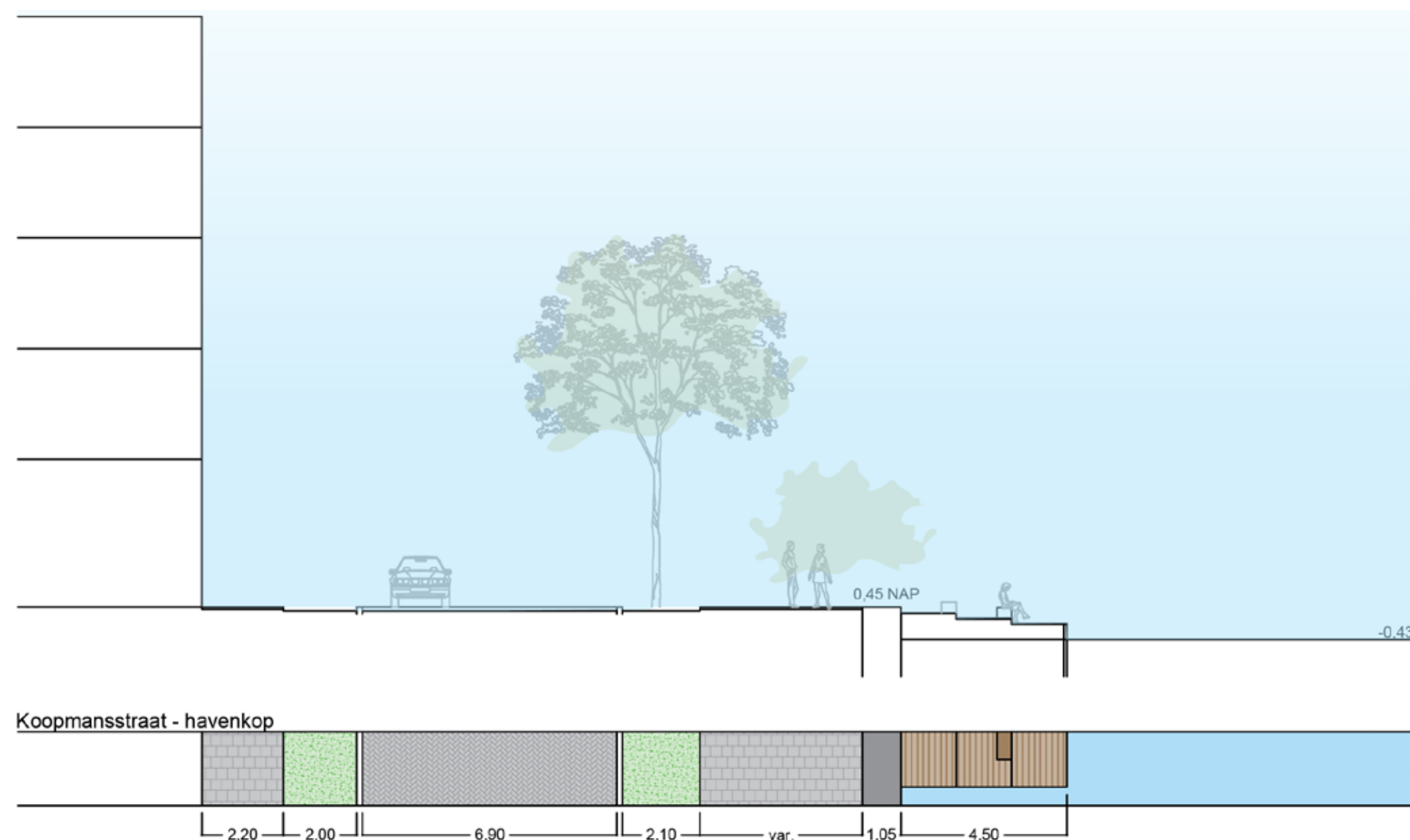
Het schetsontwerp wordt in de komende tijd verder uitgewerkt. Eerst komt er een voorlopig ontwerp en daarna een definitief ontwerp.

In dat vervolg worden bijvoorbeeld de afmetingen en de precieze plek van onderdelen vastgesteld.

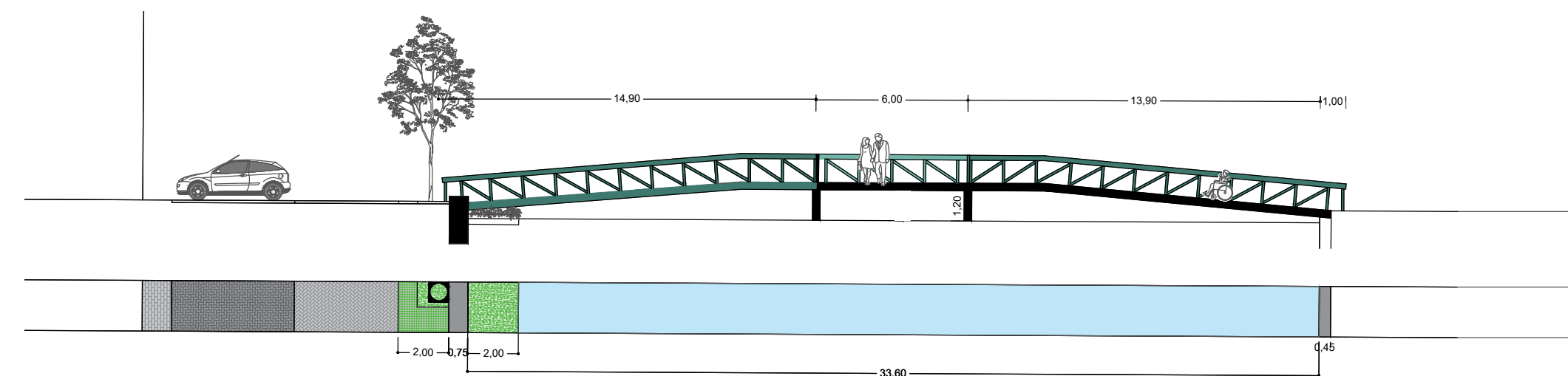
Daarnaast zal in samenwerking met het Hoogheemraadschap en andere belanghebbenden verder onderzoek nodig zijn hoe de waterkwaliteit verder verbeterd kan worden en de wens en mogelijkheid tot zwemmen worden onderzocht.

De kop van de lange haven is nu stenig en biedt geen prettige plek om te verblijven aan het water.

De kop van de lange haven wordt in de nieuwe situatie een prettige plek om te verblijven aan het water.

Uitgangspunten voor het ontwerp:

- > de ontmoeting van de bruggdelen wordt benadrukt door deze vorm te geven als een bajonet.
- > uitzicht over het water, optioneel met verblijfsplek

Technische uitgangspunten:

- > minimale doorvaarthoogte voor baggerboot, op advies Hoogheemraadschap Delfland 0,7 - 1,0 m (middelste 3 m)
- > minimale doorvaarthoogte sloep 1,2 m
- > minder valide toegankelijkheid, helling met talud 1:20

